

JOURNAL OF SOCIAL AND HUMANITIES SCIENCES RESEARCH (JSHSR)

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

ISSN:2459-1149

ArticleType
ResearchArticle

Received / Makale Geliş
12.09.2020

Published / Yayımlanma
31.01.2021

 <http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.2071>

 Fatma EKİNCİ

Erciyes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim ABD, Kayseri/ TÜRKİYE

 Prof. Dr. Mustafa ÇELEBİ

Erciyes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim ABD, Kayseri / TÜRKİYE

 Elif EKİNCİ SEL

Celal Bayar Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, İngiliz Dili ve Eğitimi Bölümü, Manisa / TÜRKİYE

Citation: Ekinci, F., Çelebi, M. & Ekinci Sel, E. (2021). Ergenlerin yabancı dil kaygısının açıklanmasında başa çıkma stratejileri ve yeterlilik inançlarının rolü. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 8(65), 27-37.

ERGENLERİN YABANCI DİL KAYGISININ AÇIKLANMASINDA BAŞA ÇIKMA STRATEJİLERİ VE YETERLİLİK İNANÇLARININ ROLÜ

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; ergenlerin yabancı dil öğrenme kaygılarının açıklayıcısı olarak kullandıkları başa çıkma stratejileri ve sahip oldukları yetkinlik inançlarının etkisinin incelenmesidir. Ortaokul öğrencileri evreninde gerçekleştirilen araştırmanın örneklemini İç Anadolu ve Akdeniz bölgelerinden iki farklı ilden araştırmaya katılan 325 (%50)'si kız, 325 (%50)'si erkek toplam 650 öğrenci oluşturmaktadır. İlişkisel araştırma modelindeki bu araştırmada veri toplama aracı olarak, Baş (2013) tarafından geliştirilen “Yabancı Dil Öğrenme Kaygısı Ölçeği”, Bedel, Işık ve Hamarta (2014) tarafından geliştirilen “Başa Çıkma Stratejileri Ölçeği” ve Çelikkaleli (2014) tarafından geliştirilen “Yetkinlik İnançları Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmada toplanan verilerin analizinde çoklu regresyon analizinden yararlanılmıştır. Yabancı dil öğrenme kaygısı, genel kaygı ve üç alt boyutu olan kişilikten kaynaklı kaygı, iletişim kaygısı ve değerlendirme kaygısı açısından ele alınmıştır.

Araştırma sonucunda ergenlerin kullandıkları başa çıkma stratejileri ve sahip oldukları yetkinlik inançlarının yabancı dil öğrenme genel kaygısı değişkenindeki toplam varyansın %33,6'sını açıkladığı; yordayıcı değişkenlerin görece önem sırasının; olumsuz başa çıkma, aktif başa çıkma, duygusal yetkinlik inancı, kaçınan başa çıkma, akademik yetkinlik inancı ve sosyal yetkinlik inancı şeklinde oluştuğu; aktif başa çıkma, kaçınan başa çıkma, olumsuz başa çıkma, akademik yetkinlik inancı ve duygusal yetkinlik inancının yabancı dil öğrenme genel kaygısı üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu; sosyal yetkinlik inancının ise önemli bir etkisinin bulunmadığı belirlenmiştir.

Ergenlerin kullandıkları başa çıkma stratejileri ve sahip oldukları yetkinlik inançları yabancı dil öğrenmede kişilikten kaynaklı kaygı değişkenindeki toplam varyansın %29,6'sını açıkladığı; yordayıcı değişkenlerin görece önem sırasının; olumsuz başa çıkma, duygusal yetkinlik inancı, aktif başa çıkma, akademik yetkinlik inancı, kaçınan başa çıkma ve sosyal yetkinlik inancı şeklinde oluştuğu; aktif başa çıkma, kaçınan başa çıkma, olumsuz başa çıkma, akademik yetkinlik inancı ve duygusal yetkinlik inancının yabancı dil öğrenme genel kaygısı üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu; sosyal yetkinlik inancının ise önemli bir etkisinin bulunmadığı belirlenmiştir.

Ergenlerin kullandıkları başa çıkma stratejileri ve sahip oldukları yetkinlik inançları yabancı dil öğrenmede iletişim kaygısı değişkenindeki toplam varyansın %20,5'ini açıkladığı; yordayıcı değişkenlerin görece önem sırasının; olumsuz başa çıkma, akademik yetkinlik inancı, aktif başa çıkma, kaçınan başa çıkma, sosyal yetkinlik inancı ve duygusal yetkinlik inancı şeklinde oluştuğu; olumsuz başa çıkma ve akademik yetkinlik inancının yabancı dil öğrenmede iletişim kaygısı üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu; aktif başa çıkma, kaçınan başa çıkma, duygusal yetkinlik inancı ve sosyal yetkinlik inancının ise önemli bir etkisinin bulunmadığı belirlenmiştir.

Ergenlerin kullandıkları başa çıkma stratejileri ve sahip oldukları yetkinlik inançları yabancı dil öğrenmede değerlendirme kaygısı değişkenindeki toplam varyansın %27,1'ini açıkladığı; yordayıcı değişkenlerin görece önem sırasının; olumsuz başa çıkma, aktif başa çıkma, sosyal yetkinlik inancı, kaçınan başa çıkma, duygusal yetkinlik inancı ve sosyal yetkinlik inancı şeklinde oluştuğu; aktif başa çıkma, kaçınan başa çıkma, olumsuz başa çıkma ve sosyal yetkinlik inancının yabancı dil öğrenmede değerlendirme kaygısı üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu; akademik yetkinlik inancı ve duygusal yetkinlik inancının ise önemli bir etkisinin bulunmadığı belirlenmiştir.

Araştırmanın sonuçları doğrultusunda öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil kaygısı, yetkinlik inancı, başa çıkma stratejileri, yordama

THE ROLE OF COPING STRATEGIES AND COMPETENCE BELIEFS ON EXPLAINING THE FOREIGN LANGUAGE LEARNING ANXIETY OF TEENAGERS

ABSTRACT

The aim of the research is to analyze coping strategies and the competence belief that teenagers have which they consider as the explanation of their foreign language learning anxieties. The sample of the research, which has been conducted in a secondary school universe, consists of a total number of 650 students, 325 (50%) girls and 325 (%50) boys, who has attended the research from two different cities in two different regions, Central Anatolia and the Mediterranean. For this research; "Foreign Language Learning Anxiety Scale" developed by Baş (2013), "Coping Strategies Scale" developed by Bedel, Işık and Hamarta (2014) and "Competence Belief Scale" developed by Çelikkaleli (2014) have been used as data collection tools. Multiple regression analyze has been utilized to analyze the data. Foreign language learning anxiety has been reviewed with regards to general anxiety, personality originated anxiety with its three sub-dimensions, communicative anxiety and evaluation anxiety.

In the research, it has been determined that; the coping strategies that teenagers use and the competence belief that they have to explain the 33,6% of the total variance in general anxiety factor in foreign language learning; order of importance of predictor variables is formed as; negative coping, active coping, emotional competence belief, restraint coping, academical competence belief and social competence belief; active coping, restraint coping, negative coping, academical competence belief and emotional competence belief are meaningful predictors on general anxiety of foreign language learning; social competence belief has no significant impact.

It has been determined that; the coping strategies that teenagers use and the competence belief that they have to explain the 29,6% of the total variance in personality originated anxiety factor in foreign language learning; order of importance of predictor variables is formed as; negative coping, emotional competence belief, active coping, academical competence belief, restraint coping and social competence belief; active coping, restraint coping, negative coping, academical competence belief and emotional competence belief are meaningful predictors on general anxiety of foreign language learning; social competence belief has no significant impact.

It has been determined that; the coping strategies that teenagers use and the competence belief that they have to explain the 20,5% of the total variance in communicative anxiety factor in foreign language learning; order of importance of predictor variables is formed as; negative coping, academical competence belief, active coping, restraint coping, social competence belief and emotional competence belief; negative coping and academical competence belief are meaningful predictors on communicative anxiety in foreign language learning; emotional competence belief and social competence belief have no significant impact.

It has also been determined that; the coping strategies that teenagers use and the competence belief that they have to explain the 27,1% of the total variance in evaluation anxiety factor; order of importance of predictor variables is formed as; negative coping, active coping, social competence belief, restraint coping, emotional competence belief and social competence belief; active coping, restraint coping, negative coping and social competence belief are meaningful predictors on evaluation anxiety in foreign language learning; academical competence belief and social competence belief have no significant impact.

Key Words: Foreign language anxiety, competence belief, coping strategies, predicting

1. GİRİŞ

Değişen ve gelişen küresel bir toplum içerisinde yabancı dil öğrenimine olan ihtiyaç gün geçtikçe artmaktadır. Günümüzde toplumların birbiriyle olan etkileşimlerinin yoğunlaşması ve çağdaş toplumun bize sunduğu imkânların artmasıyla doğru orantılı olarak yabancı dil öğrenimi bir lüks olmaktan daha çok bir ihtiyaç olarak görülmektedir. Okullarda alınan zorunlu yabancı dil derslerinin yanı sıra seçmeli yabancı dil dersleri olarak da alternatifler sunulması, ülkemizde yabancı dil öğrenmenin ve öğretmenin ne kadar önem verilen bir konu olduğunu açık ve net bir şekilde sergilemektedir. Bunların yanı sıra bu farkındalıkla hareket eden birçok birey hem kendilerinin hem de çocuklarının yabancı bir dil öğrenmesi için yoğun çabalar sarf etmektedir. Ancak unutulmaması gereken bir noktadır ki yabancı dil öğrenimi birçok bilişsel ve duyuşsal değişkeni içinde barındıran karmaşık bir alandır. Yabancı dil öğrenmeyi sorunlu ve karmaşık bir olay haline getiren durumlardan bazıları; öğrencilerin kendi benliklerine duydukları yeterlik algıları, yabancı dil dersine karşı oluşturmuş oldukları kaygılar ve bunlarla nasıl başa çıkabileceğini bulabilmeye yönelik stratejiler geliştirme çabalarıdır (Aydın ve Zengin, 2008).

Araştırmacılar tarafından merak uyandıran bir konu olarak ele alınan kaygı Türk Dil Kurumu sözlüğünde, "Genellikle kötü bir şey olacaktı düşünceyle ortaya çıkan ve sebebi bilinmeyen gerginlik duygusu." olarak ifade edilmektedir (Türk Dil Kurumu, 1998). Alanyazında ise kaygı terimi için çeşitli açıklamalar bulunmaktadır. Kaygı geniş anlamıyla "Sezilen bir tehlikeye hazırlanma sırasında algılanan güçsüzlük duygusunun yaşadığı duygusal bir durumdur." (Aydın ve Zengin, 2008, s. 84). Taş (2006), kaygıyı kişinin bir uyarıya karşı karşıya kaldığında yaşadığı, bedensel, duygusal ve zihinsel değişimlerle kendini gösteren bir uyarılmışlık durumu olarak ifade etmiştir (Akt. Hamamcı ve

Hamamcı, 2015, s. 375). Bütün bu terimlerin ortak noktası olarak kaygı olumsuz bir uyarıcıyla karşılaşacak olma hissine karşı kişinin geliştirdiği bir duygu biçimidir.

1960'lı yılların ortalarından beri bilim insanları kaygının yabancı dil öğrenmedeki performans seviyesini etkileme durumu ve yabancı dili öğrenme konusunda bir engel oluşturup oluşturmadığı konusu üzerinde durmaktadır. O tarihlerden itibaren Amerika'da yabancı dil kaygısı üzerine çalışmalar yapıldığı bilinmektedir. Fakat Scovel'in 1978'de araştırmacılara kaygı ile ilgili yapılan çalışmaların birbiriyle tutarlı olmadığı yönündeki ikazından sonra kaygı ile ilgili olan araştırmalar farklı bir yönde devam etmeye başlamıştır. Kaygı konusunda yapılan araştırmalar ve çalışmalar daha orijinal alanlar olan konuşma kaygısı, yazma becerisine yönelik kaygıya yönelmiştir (Tunçel, 2014). Horwitz(2001, s. 114), dil öğrenmeye karşı olumsuz duygusal tepki gösteren durumları kaygının özel bir türü olan yabancı dil kaygısı olarak ifade etmiş ve 1986 yılında "yabancı dil kaygısı" terimi olarak kaygı alanyazımına kazandırmıştır (Tunçel, 2014).

Yabancı dil kaygısı, öğrencinin eğitim öğretim hayatı içerisinde belli bir zaman diliminde öğretilmek istenen yabancı dile karşı göstermiş olduğu reaksiyon olarak nitelendirilmektedir. Kaygı değişkeni tek bir nedenle açıklanamayacak kadar kapsamlı olup, kaygıya sebep olabilecek nedenler birçok faktörün dil üzerindeki etkisi göz önünde bulundurularak geniş bir bakış açısıyla değerlendirilmeli ve bu faktörlerin dil öğrenme algısını nasıl etkilediği üzerinde durulmalıdır. Bu çerçeveden bakıldığında bireylerin sahip oldukları geçmiş yaşantılarının, düşüncelerinin, duygularının ve inanç şekillerinin birbirinden farklı olması sebebiyle yabancı dile karşı oluşturdukları algı da bireyden bireye değişen farklı formlarda ortaya çıkmaktadır (Tunçel, 2014).

Öner ve Gediklioğlu'na (2007) göre yabancı bir dil edinmenin amacı bireye davranış kazandırmak değildir. Buna karşın Littlewood (1984, s. 58-59), dil öğrenmenin çoğunlukla sınıf ortamında gerçekleştiğine, belirli ve sınırlı bir alan olan sınıf ortamında edinilmesi hedeflenen dilin kullanım aşamasında ve dil bilgisi yapılarının öğrenilmesi ile ilgili bilgilerde bazı boşluklar oluşacağına ve bu boşlukların da bireyde rahat aynı zamanda özgür bir öğrenim ortamında dili edinmeyeceği inancını oluşturacağına değinmektedir (Akt. Öner ve Gediklioğlu, 2007, s. 68). Yeni bir dil öğrenirken birey, kendini daha önce karşılaşmadığı yeni bir ortamda bulunduğu için çevreye karşı bir savunma mekanizması oluşturabilmekte ve içinde bulunduğu durumu bir tehdit unsuru olarak algılayabilmektedir. Böylece dil edinme bir heyecan unsuru olmaktan çıkıp korku ve panik yaratan bir hal almaktadır.

MacIntyre ve Gardner (1989) dil öğrenmenin başlangıç aşamasında bireylerin kaygıya sahip olmadıklarına, dil öğrenme aşamasında bu olumsuz duygunun geliştiğine değinmiştir (Akt. Kılıç, 2017, s. 112). Farklı bir şekilde ifade edilecek olunursa öğrenciler yeni tanıştıkları bir dile karşı tarafsız bir başlangıç yaparlar. Ancak bireylerin dil öğrenme süreci içerisindeki gözlemleri, davranışları ve tutumları o dile karşı olan yaklaşımlarını etkileyecektir. Bu yaklaşımlar negatif yönde ilerlerse dil öğrenimine karşı olumsuz bir kaygı oluşarak öğrencilerin öz yeterliklerine bakış açıları da farklılaşacaktır (Kılıç, 2017).

Luszczynska, Gutierrez-Dona ve Schwarzer (2005) kişinin sahip olduğu öz-yeterlik inancının olumsuz durumlarla başa çıkma yeteneğine bağlı olduğunu vurgulamıştır. Bireylerin yeni karşılaştıkları görevlerin üstesinden gelebileceklerine olan inançlarının yine onların sahip olduğu özellikler ve yetenekler ile oluştuğu, bunların da kişinin benlik algısına şekil verdiği belirtilmektedir. Bu durumda kişilerin sahip oldukları öz-yeterlik inançları, onların bir olay karşısında duygu ve düşüncesinin nasıl olacağını, bu olaya karşı nasıl hisler besleyeceğini, durumun üstesinden gelebilmek için kendilerini nasıl teşvik edeceklerini belirler (Akt. Telef ve Karaca, 2011). Kotaman'a (2008) göre öz-yeterlik kişinin belirli bir durumun üstesinden gelebileceğine dair sahip olduğu inançtır. Öz-yeterlik bireyin özel yeteneklere sahip olması değildir. Kendi sahip olduğu yetenekleriyle neleri başarabileceğinin algısıdır. Öz-yeterlik genel bir his değil, belirli bir alanda sahip olunan özel bir durumdur. Bandura (1977), öz-yeterliği bireyin ileride meydana gelebilecek olayları idare edebilmek için gereksinim duyduğu eylem şekillerini yönetme konusunda kendisine ve kabiliyetlerine olan inancı şeklinde belirtmiştir. Öz-yeterlilik kuramını temel alan görüşler kişinin kendini ehil gördüğü konularda eylemi gerçekleştirme ihtimalinin yüksek, kendini ehil görmediği konularda eylemleri gerçekleştirme ihtimalinin düşük olduğu yönündedir (Akt. Arseven, 2016: 62). Bu demek ki öz-yeterlik bir inanç şeklidir.

Ergenlik dönemi, kişinin bir sorumluluğu üstlenmek için gerekli niteliklere sahip olduğu inancı olarak ifade edilen öz-yeterlik algısının şekillenmesi açısından önem taşıyan bir dönemdir (Bandura, 1994). Çünkü bu dönem bireyin çocuk olmaktan çıkıp erişkin olmaya attığı adımdır ve aynı zamanda ruhsal, bedensel ve duygu değişimlerinde yaşanan yoğunluklarla birlikte bu durumlara uyum sağlamasının zor ve sıkıntılı olduğu bir evredir (Uysal ve Yılmaz Bingöl, 2014: 575). Bu dönemde birey hem bilişsel hem duyuşsal birçok problemle başa çıkma zorunluluğu taşımaktadır. Lazarus (1991), baş etmeyi bireye gerginlik veren ve bireyin geçirmiş olduğu problemleri durumlara karşı, kasıtlı olarak yararlandığı stratejiler olarak belirtmektedir (Akt. Doğan Laçın ve Yalçın, 2019). Başa çıkma, kişilerin karmaşık ve problemleri bir durumla karşı karşıya kaldıklarında kendileri tarafından üretilen ve etrafındaki kişilerin beklentilerini karşılayabilmek adına göstermiş oldukları bilişsel ve davranışsal girişimler ve çözüm yolları olarak tanımlanmaktadır (Erözkan, 2004). Spirito, Stark ve Williams (1988) tarafından oluşturulan Ergenler İçin Başa Çıkma Ölçeği'nde aktif başa çıkma, kaçınan başa çıkma ve olumsuz başa çıkma stratejileri olarak üç alt boyutta başa çıkma stratejileri işlenmiştir. Aktif başa çıkma stratejisi olumlu ve fonksiyonel bir stratejidir. Aktif başa çıkma stratejisinde problemlere karşı olumlu bakış açısına sahip olmakla birlikte problemi belirleme, çözüm seçenekleri ortaya koyma, yargıya varma ve değerlendirme işlemlerini içermektedir. Kaçınan başa çıkma stratejisi, karşılaştığı problem durumunu çözmeye odaklanmaktansa ondan kaçmaya çalışma girişimli davranışları içerir. Olumsuz başa çıkma stratejisinde ise bireylerin sorunun bir tehdit unsuru taşıdığına inandıkları, onu çözemeyeceklerine ilişkin olumsuz duygular barındırdıkları, bu gibi durumların sorumluları olarak kendilerini ve çevresindeki bireyleri itham ettikleri fark edilmektedir (Bedel ve Ulubey, 2015; Bedel ve Kutlu, 2018).

Her birey zor ve problemleri bir durumla karşılaştığında o durumla baş edebilmek için sahip olduğu yetkinlik inancının gücü ölçüsünde bazı çözüm yolları üretir. Ergenlerin yabancı dil öğrenimi konusunda farklı kaygı düzeylerine sahip oldukları göz önünde bulundurulduğunda, bu kaygıyı etkileyen faktörler olarak yetkinlik inançları ve kaygıyla başa çıkma stratejilerinin rolünün, kaygı durumlarının değişiminde nasıl bir etki ortaya koyacağına belirlenmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Bu araştırma ergenlerin yabancı dil kaygısının üstesinden gelmeye çalışırken kullandıkları başa çıkma stratejileri ve sahip oldukları öz-yeterliğin yabancı dil öğrenme kaygısında etkisini ortaya koymak açısından önem taşımaktadır. Araştırmada ergenlerin yabancı dil kaygısının açıklayıcısı olarak sahip oldukları yetkinlik inançları ve kullandıkları başa çıkma stratejilerinin rolünün araştırılacağı bir regresyon modeli kurulmuş, değişkenler arası ilişkiler açıklanmıştır. Araştırmanın temel problemi, "ergenlerin sahip oldukları yetkinlik inançları ve kullandıkları başa çıkma stratejileri yabancı dil kaygısını anlamlı düzeyde açıklamakta mıdır?" üzerine kurulmuştur.

2. YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları ve verilerin analizi başlıklarına yer verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma ergenlerde yabancı dil öğrenme kaygısı, başa çıkma stratejileri ve yetkinlik inançları arasındaki ilişkileri ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilen ilişkisel tarama modelinde bir çalışmadır.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2019-2020 eğitim öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ortaokullarda öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme belirlenirken kolay ulaşılabilir durum/uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örnekleme İç Anadolu ve Akdeniz bölgelerinde 6, 7 ve 8. sınıflarında öğrenim gören 325'i (%50) kız, 325'i (%50) erkek, toplam 650 öğrenci oluşturmaktadır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak, Baş (2013) tarafından geliştirilen "Yabancı Dil Öğrenme Kaygısı Ölçeği", Bedel, Işık ve Hamarta (2014) tarafından geliştirilen "Başa Çıkma Stratejileri Ölçeği" ve Çelikkaleli (2014) tarafından geliştirilen "Yetkinlik İnançları Ölçeği" kullanılmıştır.

Yabancı Dil Öğrenme Kaygısı Ölçeği; kişilikten kaynaklı kaygı, iletişim kaygısı ve değerlendirme kaygısı olmak üzere üç alt boyuta sahiptir. Aynı zamanda genel toplam kaygı puanı da hesaplanabilmektedir. Başa Çıkma Stratejileri Ölçeği; aktif başa çıkma, kaçınan başa çıkma ve olumsuz başa çıkma olmak üzere üç alt boyuta sahiptir. Yetkinlik İnançları Ölçeği ise akademik yetkinlik inancı, duygusal yetkinlik inancı ve sosyal yetkinlik inancı olmak üzere üç alt boyuta sahiptir.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmada toplanan verilerin analizinde çoklu regresyon analizinden yararlanılmıştır. Yabancı dil öğrenme kaygısı, genel kaygı ve üç alt boyutu olan kişilikten kaynaklı kaygı, iletişim kaygısı ve değerlendirme kaygısı açısından ele alınmıştır.

Ergenlerin kullandığı başa çıkma stratejileri ve sahip oldukları yetkinlik inançlarının yabancı dil öğrenme kaygısını nasıl yordadığı çoklu regresyon analizi ile incelenmiştir.

3. BULGULAR

Tablo 1’de ergenlerin yabancı dil öğrenme genel kaygısının kullandıkları başa çıkma stratejileri ve sahip oldukları yetkinlik inançları ile yordanmasına ilişkin çoklu regresyon analizi sonuçları verilmiştir.

Tablo 1. Yabancı Dil Öğrenme Genel Kaygısının Yordanmasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	Standart Hata _B	B	t	p	İkili r	Kısmi r
Sabit	90,996	3,159	-	28,806	,000	-	-
Aktif başa çıkma	-,739	,221	-,152	-3,344	,001	-,419	-,131
Kaçınan başa çıkma	,748	,233	,109	3,207	,001	,035	,125
Olumsuz başa çıkma	2,175	,267	,312	8,148	,000	,499	,306
Akademik yetkinlik inancı	-,240	,103	-,107	-2,334	,020	-,413	-,092
Sosyal yetkinlik inancı	-,155	,100	-,066	-1,542	,124	-,340	-,061
Duygusal yetkinlik inancı	-,274	,112	-,111	-2,459	,014	-,420	-,097
R = ,580	R² = ,336						
F(6, 643) = 54,286	p = ,000						

Tablo 1 incelendiğinde yordayıcı değişkenlerle yabancı dil öğrenme genel kaygısı arasında pozitif ve negatif ilişkiler olduğu görülmektedir. Buna göre değişkenler arasındaki ilişkiler şöyle sıralanabilir:

- Yabancı dil öğrenme genel kaygısı ile aktif başa çıkma arasında orta düzeyde ve negatif bir ilişki (-,419) olduğu; ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde bu ilişkinin -,131 olarak düşük düzeyde hesaplandığı,
- Yabancı dil öğrenme genel kaygısı ile kaçınan başa çıkma arasında düşük düzeyde ve pozitif bir ilişki (,035) olduğu; diğer değişkenler kontrol edildiğinde bu ilişkinin ,125 olarak yine düşük düzeyde hesaplandığı,
- Yabancı dil öğrenme genel kaygısı ile olumsuz başa çıkma arasında orta düzeyde ve pozitif bir ilişki (,499) olduğu; ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde bu ilişkinin ,306 olarak orta düzeyde hesaplandığı,
- Yabancı dil öğrenme genel kaygısı ile akademik yetkinlik inancı arasında orta düzeyde ve negatif bir ilişki (-,413) olduğu; ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde bu ilişkinin -,092 olarak düşük düzeyde hesaplandığı,
- Yabancı dil öğrenme genel kaygısı ile sosyal yetkinlik inancı arasında orta düzeyde ve negatif bir ilişki (-,340) olduğu; ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde bu ilişkinin -,061 olarak düşük düzeyde hesaplandığı,
- Yabancı dil öğrenme genel kaygısı ile duygusal yetkinlik inancı arasında orta düzeyde ve negatif bir ilişki (-,420) olduğu; ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde bu ilişkinin -,097 olarak düşük düzeyde hesaplandığı görülmektedir.

Ergenlerin kullandıkları başa çıkma stratejileri ve sahip oldukları yetkinlik inançları yabancı dil öğrenme genel kaygısı değişkenindeki toplam varyansın %33,6’sını açıklamaktadır. Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre, yordayıcı değişkenlerin göreceli önem sırası; olumsuz başa çıkma, aktif

başta çıkma, duygusal yetkinlik inancı, kaçınan başta çıkma, akademik yetkinlik inancı ve sosyal yetkinlik inancı şeklinde olmuştur. Regresyon sonuçlarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde ise, aktif başta çıkma, kaçınan başta çıkma, olumsuz başta çıkma, akademik yetkinlik inancı ve duygusal yetkinlik inancının yabancı dil öğrenme genel kaygısı üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu; sosyal yetkinlik inancının ise önemli bir etkisinin bulunmadığı görülmektedir.

Tablo 2’de ergenlerin yabancı dil öğrenmede kişiliğinden kaynaklı kaygının kullandıkları başta çıkma stratejileri ve sahip oldukları yetkinlik inançları ile yordanmasına ilişkin çoklu regresyon analizi sonuçları verilmiştir.

Tablo 2. Yabancı Dil Öğrenme Kişilikten Kaynaklı Kaygının Yordanmasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	Standart Hata _B	B	t	p	İkili r	Kısmi r
Sabit	32,758	1,240		26,419	,000		
Aktif başta çıkma	-,256	,087	-,139	-2,956	,003	-,404	-,116
Kaçınan başta çıkma	,301	,092	,115	3,282	,001	,034	,128
Olumsuz başta çıkma	,566	,105	,213	5,406	,000	,427	,209
Akademik yetkinlik inancı	-,116	,040	-,136	-2,874	,004	-,406	-,113
Sosyal yetkinlik inancı	-,015	,039	-,017	-,388	,698	-,313	-,015
Duygusal yetkinlik inancı	-,182	,044	-,192	-4,149	,000	-,440	-,161
R = ,544	R² = ,296						
F(6, 643) = 45,057	p = ,000						

Tablo 2 incelendiğinde yordayıcı değişkenlerle yabancı dil öğrenmede kişilikten kaynaklı kaygı arasında pozitif ve negatif ilişkiler olduğu görülmektedir. Buna göre değişkenler arasındaki ilişkiler şöyle sıralanabilir:

- Yabancı dil öğrenmede kişilikten kaynaklı kaygı ile aktif başta çıkma arasında orta düzeyde ve negatif bir ilişki (-,404) olduğu; ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde bu ilişkinin -,116 olarak düşük düzeyde hesaplandığı,
- Yabancı dil öğrenmede kişilikten kaynaklı kaygı ile kaçınan başta çıkma arasında düşük düzeyde ve pozitif bir ilişki (,034) olduğu; diğer değişkenler kontrol edildiğinde bu ilişkinin ,128 olarak yine düşük düzeyde hesaplandığı,
- Yabancı dil öğrenmede kişilikten kaynaklı kaygı ile olumsuz başta çıkma arasında orta düzeyde ve pozitif bir ilişki (,427) olduğu; ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde bu ilişkinin ,209 olarak düşük düzeyde hesaplandığı,
- Yabancı dil öğrenmede kişilikten kaynaklı kaygı ile akademik yetkinlik inancı arasında orta düzeyde ve negatif bir ilişki (-,406) olduğu; ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde bu ilişkinin -,113 olarak düşük düzeyde hesaplandığı,
- Yabancı dil öğrenmede kişilikten kaynaklı kaygı ile sosyal yetkinlik inancı arasında orta düzeyde ve negatif bir ilişki (-,313) olduğu; ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde bu ilişkinin -,015 olarak düşük düzeyde hesaplandığı,
- Yabancı dil öğrenmede kişilikten kaynaklı kaygı ile duygusal yetkinlik inancı arasında orta düzeyde ve negatif bir ilişki (-,440) olduğu; ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde bu ilişkinin -,161 olarak düşük düzeyde hesaplandığı görülmektedir.

Ergenlerin kullandıkları başta çıkma stratejileri ve sahip oldukları yetkinlik inançları yabancı dil öğrenmede kişilikten kaynaklı kaygı değişkenindeki toplam varyansın %29,6’sını açıklamaktadır. Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre, yordayıcı değişkenlerin göreceli önem sırası; olumsuz başta çıkma, duygusal yetkinlik inancı, aktif başta çıkma, akademik yetkinlik inancı, kaçınan başta çıkma ve sosyal yetkinlik inancı şeklinde olmuştur. Regresyon sonuçlarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde ise, aktif başta çıkma, kaçınan başta çıkma, olumsuz başta çıkma, akademik yetkinlik inancı ve duygusal yetkinlik inancının yabancı dil öğrenme genel kaygısı üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu; sosyal yetkinlik inancının ise önemli bir etkisinin bulunmadığı görülmektedir.

Tablo 3'te ergenlerin yabancı dil öğrenmede iletişim kaygısının kullandıkları başa çıkma stratejileri ve sahip oldukları yetkinlik inançları ile yordanmasına ilişkin çoklu regresyon analizi sonuçları verilmiştir.

Tablo 3. Yabancı Dil Öğrenme İletişim Kaygısının Yordanmasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	Standart Hata _B	B	t	p	İkili r	Kısmi r
Sabit	32,970	1,397		23,596	,000		
Aktif başa çıkma	-,158	,098	-,081	-1,620	,106	-,310	-,064
Kaçınan başa çıkma	,189	,103	,068	1,831	,068	,019	,072
Olumsuz başa çıkma	,713	,118	,253	6,041	,000	,392	,232
Akademik yetkinlik inancı	-,136	,045	-,150	-2,987	,003	-,349	-,117
Sosyal yetkinlik inancı	-,036	,044	-,038	-,806	,421	-,266	-,032
Duygusal yetkinlik inancı	-,056	,049	-,056	-1,144	,253	-,311	-,045
R = ,453	R² = ,205						
F(6, 643) = 27,702	p = ,000						

Tablo 3 incelendiğinde yordayıcı değişkenlerle yabancı dil öğrenmede iletişim kaygısı arasında pozitif ve negatif ilişkiler olduğu görülmektedir. Buna göre değişkenler arasındaki ilişkiler şöyle sıralanabilir:

- Yabancı dil öğrenmede iletişim kaygısı ile aktif başa çıkma arasında orta düzeyde ve negatif bir ilişki (-,310) olduğu; ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde bu ilişkinin -,064 olarak düşük düzeyde hesaplandığı,
- Yabancı dil öğrenmede iletişim kaygısı ile kaçınan başa çıkma arasında düşük düzeyde ve pozitif bir ilişki (,019) olduğu; diğer değişkenler kontrol edildiğinde bu ilişkinin ,072 olarak yine düşük düzeyde hesaplandığı,
- Yabancı dil öğrenmede iletişim kaygısı ile olumsuz başa çıkma arasında orta düzeyde ve pozitif bir ilişki (,392) olduğu; ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde bu ilişkinin ,232 olarak düşük düzeyde hesaplandığı,
- Yabancı dil öğrenmede iletişim kaygısı ile akademik yetkinlik inancı arasında orta düzeyde ve negatif bir ilişki (-,349) olduğu; ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde bu ilişkinin -,117 olarak düşük düzeyde hesaplandığı,
- Yabancı dil öğrenmede iletişim kaygısı ile sosyal yetkinlik inancı arasında düşük düzeyde ve negatif bir ilişki (-,266) olduğu; ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde bu ilişkinin -,032 olarak düşük düzeyde hesaplandığı,
- Yabancı dil öğrenmede iletişim kaygısı ile duygusal yetkinlik inancı arasında orta düzeyde ve negatif bir ilişki (-,311) olduğu; ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde bu ilişkinin -,045 olarak düşük düzeyde hesaplandığı görülmektedir.

Ergenlerin kullandıkları başa çıkma stratejileri ve sahip oldukları yetkinlik inançları yabancı dil öğrenmede iletişim kaygısı değişkenindeki toplam varyansın %20,5'ini açıklamaktadır. Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre, yordayıcı değişkenlerin göreceli önem sırası; olumsuz başa çıkma, akademik yetkinlik inancı, aktif başa çıkma, kaçınan başa çıkma, sosyal yetkinlik inancı ve duygusal yetkinlik inancı şeklinde olmuştur. Regresyon sonuçlarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde ise olumsuz başa çıkma ve akademik yetkinlik inancının yabancı dil öğrenmede iletişim kaygısı üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu; aktif başa çıkma, kaçınan başa çıkma, duygusal yetkinlik inancı ve sosyal yetkinlik inancının ise önemli bir etkisinin bulunmadığı görülmektedir.

Tablo 4'te ergenlerin yabancı dil öğrenmede değerlendirme kaygısının kullandıkları başa çıkma stratejileri ve sahip oldukları yetkinlik inançları ile yordanmasına ilişkin çoklu regresyon analizi sonuçları verilmiştir

Tablo 4. Yabancı Dil Öğrenme Değerlendirme Kaygısının Yordanmasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	Standart Hata _B	B	t	p	İkili r	Kısmi r
Sabit	25,267	1,252		20,179	,000		
Aktif başa çıkma	-,324	,088	-,177	-3,702	,000	-,370	-,144
Kaçınan başa çıkma	,259	,093	,100	2,797	,005	,037	,110
Olumsuz başa çıkma	,895	,106	,339	8,461	,000	,469	,317
Akademik yetkinlik inancı	,012	,041	,014	,292	,770	-,309	,012
Sosyal yetkinlik inancı	-,104	,040	-,116	-2,606	,009	-,298	-,102
Duygusal yetkinlik inancı	-,036	,044	-,039	-,818	,414	-,336	-,032
R = ,521	R² = ,271						
F_(6, 643) = 39,934	p = ,000						

Tablo 4 incelendiğinde yordayıcı değişkenlerle yabancı dil öğrenmede değerlendirme kaygısı arasında pozitif ve negatif ilişkiler olduğu görülmektedir. Buna göre değişkenler arasındaki ilişkiler şöyle sıralanabilir:

- Yabancı dil öğrenmede değerlendirme kaygısı ile aktif başa çıkma arasında orta düzeyde ve negatif bir ilişki (-,370) olduğu; ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde bu ilişkinin -, 144 olarak düşük düzeyde hesaplandığı,
- Yabancı dil öğrenmede değerlendirme kaygısı ile kaçınan başa çıkma arasında düşük düzeyde ve pozitif bir ilişki (,037) olduğu; diğer değişkenler kontrol edildiğinde bu ilişkinin ,110 olarak yine düşük düzeyde hesaplandığı,
- Yabancı dil öğrenmede değerlendirme kaygısı ile olumsuz başa çıkma arasında orta düzeyde ve pozitif bir ilişki (,469) olduğu; ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde bu ilişkinin ,317 olarak orta düzeyde hesaplandığı,
- Yabancı dil öğrenmede değerlendirme kaygısı ile akademik yetkinlik inancı arasında orta düzeyde ve negatif bir ilişki (-,309) olduğu; ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde bu ilişkinin ,012 olarak düşük düzeyde hesaplandığı,
- Yabancı dil öğrenmede değerlendirme kaygısı ile sosyal yetkinlik inancı arasında düşük düzeyde ve negatif bir ilişki (-,298) olduğu; ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde bu ilişkinin -,102 olarak düşük düzeyde hesaplandığı,
- Yabancı dil öğrenmede değerlendirme kaygısı ile duygusal yetkinlik inancı arasında orta düzeyde ve negatif bir ilişki (-,336) olduğu; ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde bu ilişkinin -,032 olarak düşük düzeyde hesaplandığı görülmektedir.

Ergenlerin kullandıkları başa çıkma stratejileri ve sahip oldukları yetkinlik inançları yabancı dil öğrenmede değerlendirme kaygısı değişkenindeki toplam varyansın %27,1'ini açıklamaktadır. Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre, yordayıcı değişkenlerin görece önem sırası; olumsuz başa çıkma, aktif başa çıkma, sosyal yetkinlik inancı, kaçınan başa çıkma, duygusal yetkinlik inancı ve sosyal yetkinlik inancı şeklinde olmuştur. Regresyon sonuçlarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde ise, aktif başa çıkma, kaçınan başa çıkma, olumsuz başa çıkma ve sosyal yetkinlik inancının yabancı dil öğrenmede değerlendirme kaygısı üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu; akademik yetkinlik inancı ve duygusal yetkinlik inancının ise önemli bir etkisinin bulunmadığı görülmektedir.

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

Yapılan araştırma sonucunda, yabancı dil öğrenme genel kaygısı, kişilikten kaynaklı kaygı, yabancı dil öğrenmede değerlendirme kaygıları ile duygusal yetkinlik inancı arasında orta düzeyde ve negatif yönlü ilişkiler saptanmıştır. Bu doğrultuda alanyazında sınav kaygısının kişilik özellikleri ile ilişkisini inceleyen araştırmalara bakıldığında yüksek düzeyde sınav kaygısına sahip olan öğrencilerin kendilerine dönük olumsuz yönde yorumlarda buldukları ve kişiliklerini değersiz buldukları tespit edilmiş olup, bu araştırmalarda düşük benlik saygısı ve olumsuz kişilik özellikleri arasında bağlantı olduğu da gözlenmiştir (Bacanlı ve Sürücü, 2006; Kaçar ve Zengin, 2009; Gömleksiz ve Kılınc, 2014).

Kişinin yabancı dil öğrenmede göstermiş olduğu inanç şeklinin pozitif ya da negatif yönlü olması, başarıları üzerinde de aynı doğrultuda pozitif ya da negatif etkilere sebep olacaktır. MantleBromley (1995) yabancı dil öğrenirken bireyin sahip olduğu olumlu duyguların öğrenen ve öğreten arasında güven temelli bir çevrede gerçekleştiğinde yabancı dil öğrenim sürecinin daha aktif ve seri şekilde ilerleyeceğine, olumsuz duygu ve inançların ise başarı ve olumlu inançları engelleyeceğini savunmaktadır. Yabancı dil öz-yeterlik inançları yüksek olan öğrencilerin yabancı dil ders başarılarının da olumlu yönde olacağı vurgulanmış ve öz-yeterlik algıları ile yabancı dil başarıları arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır (Akt. Kaçar ve Zengin, 2009; Gömleksiz ve Kılınç, 2014; Tuncer ve Akmeççe, 2019a). Araştırmada yabancı dil öğrenmede kişilikten kaynaklı kaygı ile akademik yetkinlik inancı ve duygusal yetkinlik inançları arasında orta düzeyde ve negatif bir ilişki saptanması bu açıklamaları doğrular niteliktedir.

Yapılan bazı çalışmalarda, mevcut araştırmayı destekler nitelikte sonuçlara ulaşılmıştır. Cheng (2001)'in yapmış olduğu çalışmada öğrencilerin yabancı dil öz-yeterlik seviyeleri hakkında kuşku duyduklarına, öz-yeterlik algıları ile yabancı dil kaygıları arasında negatif yönde bir ilişki olduğuna, yabancı dil öğrenebilmenin temel konusunun yeteneğe sahip olmak olduğuna inandıkları tespit edilmiştir. Mevcut araştırmalarda İngilizce öz-yeterlik inancının yabancı dil öğrenme kaygısı ile negatif yönde ve anlamlı ilişki gösterdiği saptanmıştır (Akt. Gömleksiz ve Kılınç, 2014; Orakcı, Aktan ve Toraman, 2019; Tuncer ve Akmeççe, 2019b).

Araştırma grubuna giren öğrencilerin yabancı dil öğrenmede kişilikten kaynaklı kaygı düzeyi ile aktif başa çıkma düzeyi arasında orta düzeyde ve negatif yönde bir ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin sosyo-kültürel özellikleri, durumluk sürekli kaygı düzeyleri ve başa çıkma becerilerine yönelik yapmış oldukları çalışmada öğrencilerin sürekli kaygı puanları daha yüksek olmasına rağmen başa çıkma puanlarının yüksek olmasıyla birlikte yani aktif başa çıkma stratejisini devreye sokmaları sayesinde kaygılarının üstesinden gelebildikleri gözlenmiştir (Bilge ve Pektaş, 2004).

Mevcut araştırmalara göre bireylerin çevrelerinden aldıkları sosyal destek arttıkça soruna pozitif yöneldiği, akla dayalı problem çözme oranlarının arttığı ve sonucunda toplam sosyal sorun çözme puanlarının da bu sayede arttığı gözlenmiştir (Yavuzer, Albayrak ve Keldal, 2018). Sosyal desteğin iyi hissetmelere olumlu yönde katkısı olurken, depresyon ve yalnızlığa olumsuz yönde etkisinin olduğu saptanmıştır (Yalçın, 2015). Sosyal destek ile aktif başa çıkma arasında düşük düzeyde pozitif, olumsuz başa çıkma ile düşük düzeyde negatif ilişkinin ve kaçınan başa çıkma ile de düşük düzeyde negatif ilişki gösterdiği gözlenmiştir (Bedel ve Kutlu, 2018). Kaygı, psikolojik dayanıklılık ve başa çıkma yolları arasındaki ilişki ve üniversite öğrencilerinde öz-yeterlik ve stresle başa çıkma stratejileri üzerine yapılan başka araştırmalarda da kaygı kaynaklarının artması ve devamlı hale gelmesiyle birlikte bireyin baş etme stratejilerinin edilgenleştiği fakat çevreden aldığı sosyal destek ve kendine duyduğu öz yeterlik inancının artması sayesinde ise bu durumun etken hale geldiği vurgulanmıştır (Doğan Laçın ve Yalçın, 2019; Perişan, 2018; Üner, Alcı ve Türkan, 2017). Bu araştırmada yabancı dil öğrenmede iletişim kaygısı ile aktif başa çıkma arasında orta düzeyde ve negatif, kaçınan başa çıkma ile düşük düzeyde ve pozitif, olumsuz başa çıkma ile orta düzeyde ve pozitif bir ilişki olduğu saptanmıştır.

5. ÖNERİLER

Yabancı dil öğrenmede önemli bir unsur olan kaygının öğrenme önünde bir engel teşkil etmemesi adına öğretmenler, bu kaygı düzeyini azaltmak için sınıf içi ve sınıf dışı eğitici ve eğlendirici uygulamalara daha fazla yer vermelidir. Sınıf içerisinde daha öğrenci merkezli; şarkı söyleme, film izleme, hikaye anlatma, drama yapma gibi öğrencilerin stresini azaltacak yönde olan etkinliklere daha sık yer verilmelidir.

Sosyal çevrenin ergenler üzerindeki etkisi düşünüldüğünde velilerin öğrencileri yabancı dil öğrenmeye karşı teşvik etmeleri sağlanmalıdır. Bu nedenle yabancı dilin önemini anlatan veli bilgilendirme toplantıları ve seminerleri düzenlenmelidir.

Okul rehberlik ve danışma merkezleri tarafından öğrencilere stresle baş edebilmeleri ve kaygı düzeylerinin üstesinden gelebilmeleri için başa çıkma stratejileri anlatılmalı ve bilişsel farkındalık oluşturulmalıdır.

Öğrencilerin yabancı dil öğrenmeye daha çok vakit ayırmalarını destekleyecek faaliyetlere yer verilmelidir. Bilhassa yabancı dili sosyal yaşamda aktif olarak kullanabilecekleri etkinliklerle yabancı dil öğrenmeye karşı duyulan kaygı seviyesi azaltılmaya çalışılmalıdır.

Derslerde öğrencilerin İngilizce öz-yeterlik inançlarını etkiyene unsurlar göz önünde bulundurularak ders içi etkinlikler düzenlenmelidir.

KAYNAKÇA

- Arseven , A. (2016). Öz Yeterlilik: Bir Kavram Analizi. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(19), 63-80.
- Aydın, S., & Zengin, B. (2008). Yabancı Dil Öğreniminde Kaygı: Bir Literatür Özeti. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 4(1),81-94.
- Bacanlı, F. & Sürücü, M. (2006). İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Sınav Kaygıları ve Karar Verme Stilleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi* (45), 7-35.
- Bandura, A. (1994). *Self- efficacy*. New York: John Wiley & Sons, Inc. .
- Baş, G. (2013). Yabancı Dil Öğrenme Kaygısı Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*,(2), 49-68.
- Bedel , A. & Ulubey, E. (2015). Ergenlerde Başa Çıkma Stratejilerini Açıklamada Bilişsel Esnekliğin Rolü. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(55), 291-300.
- Bedel, A. & Kutlu, A. (2018). Başa Çıkma Stratejilerinin Algılanan Sosyal Desteğe Göre İncelenmesi. *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (15), 107-121.
- Bedel, A., Işık, E. & Hamarta, E. (2014). Ergenler İçin Başa Çıkma Ölçeğinin (EBÇÖ) Geçerlik ve Güvenirlik. *Eğitim ve Bilim*, (176), 227- 235.
- Bilge, A. & Pektaş, İ. (2004). Öğrencilerin Sosyo- Kültürel Özellikleri, Durumluk Sürekli Kaygı Düzeyleri ve Başa Çıkma Becerilerinin İncelenmesi. *Ege Üniversitesi Hemsirelik Yüksek Okulu Dergisi*, 20(1), 47-55.
- Çelikkaleli, Ö. (2014). Ergenlerde Bilişsel Esneklik ile Akademik, Sosyal ve Duygusal Yetkinlik. *Eğitim ve Bilim*, (176), 347-354.
- Doğan Laçın, B. G. & Yalçın, İ. (2019). Üniversite Öğrencilerinin Öz yeterlilik ve Stresle Başa Çıkma Stratejilerinin Bilişsel Esnekliği Yordama Düzeyleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(2), 58-371.
- Erözkan, A. (2004). Üniversite Öğrencilerinin Sınav Kaygısı ve Başa Çıkma Davranışları. *Muğla Üniversitesi SBE Dergisi* (12), 13-38.
- Gömlüksiz, M. N. & Kılınç, H. H. (2014). Lise 12. Sınıf Öğrencilerinin İngilizce Öz- Yeterlilik İnançlarına İlişkin Görüşleri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 24(2), 43-60.
- Hamamcı, Z. & Hamamcı, E. (2015). Yabancı Dil Öğretimi Üzerine Bir Alanyazın Taraması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(4), 374-383.
- Horwitz, E. K. (2001). Language Anxiety and Achievement. *Annual Review of Applied Linguistics*, 21, 112-126.
- Kaçar, I. & Zengin, B. (2009). İngilizceyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Dil Öğrenme ile İlgili İnançları, Öğrenme Yöntemleri, Dil Öğrenme Amaçları ve Öncelikleri Arasındaki İlişki: Öğrenci Boyutu. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 5(1), 55-89.
- Kılıç, M. (2017). Yabancı Dil Öğreniminde Kaygı. Ö. Balcı, F. Çolak, & F. N. Ekizer (Dü) içinde, *Her Yönüyle Yabancı Dil Üzerine Araştırmalar* (s. 111-118). Çizgi Kitabevi.
- Kotaman, H. (2008). Özyeterlilik İnancı ve Öğrenme Performansının Geliştirilmesine İlişkin Yazın Taraması . *Eğitim Fakültesi Dergisi*, 111-133.

- Orakcı, Ş., Aktan, O. & Toraman, Ç. (2019). Lise Öğrencilerinin İngilizce Özerklik Algısı, Kaygısı ve Özyeterlik İnancı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, (18),425-450.
- Öner, G. & Gediklioğlu, T. (2007). Ortaöğretim Öğrencilerinin İngilizce Öğrenimlerini Etkileyen Yabancı Dil Kaygısı. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(2), 67-78.
- Perişan, N. (2018). *Kaygı, Psikolojik Dayanıklılık ve Başa Çıkma Yolları Arasındaki İlişki: Üst Bilişin Aracı Rolü*. Yüksek Lisans Yeterlik Tezi, Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Spirito, A., Stark, L. J. & Williams, C. (1988). Development of a brief coping checklist for use with pediatric populations. *Journal Of Pediatric Psychology*, 13(4), 555-574.
- Telef, B. B. & Karaca, R. (2011). Ergenlerin Öz- Yeterliklerinin ve Psikolojik Semptomlarının İncelenmesi . *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(16), 499-518.
- Tuncer, M. & Akmeçe, A. E. (2019a). Lise Öğrencilerinin İngilizce Dili Özyeterlik İnançlarının Araştırılması. *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(16),97-111.
- Tuncer, M. & Amençe, A. E. (2019b). Yabancı Dile Yönelik Kaygı, Özyeterlik ve Tutum Arasındaki İlişkiler. *Turkish Journal of Educational Studies*, 6(3),1-13.
- Tunçel, H. (2014). Yabancı Dil Öğretimine Yönelik Kaygı Çalışmalarına Genel Bir Bakış. *Route Educational and Social Science Journal*, 1, 126-151.
- Türk Dil Kurumu (1998). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Uysal, R. & Yılmaz Bingöl, T. (2014). Ergenlerde Risk Alma Davranışının Öz- Yeterlik ve Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(8), 573-582.
- Üner, S. S., Alcı, B. & Türkan, A. (2017). Ortaokul Öğrencilerinin Yabancı Dil Kaygıları ile Duygusal Zeka Becerileri Arasındaki İlişki. *Yıldız Journal of Educational Research*, 2(1),1-23.
- Yalçın, İ. (2015). İyi Oluş ve Sosyal Destek Arasındaki İlişkiler: Türkiye’de Yapılmış Çalışmaların Meta Analizi. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 26(1),21-32.
- Yavuzer, Y., Albayrak, G. & Keldal, G. (2018). Üniversite Öğrencilerinin Algıladıkları Sosyal Destek ile Depresyon Düzeyleri Arasındaki İlişki: Problem Çözme Becerilerinin Aracılık Etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(1),242-255.